

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sayı : E-95691370-145.99- **953 2863**
Konu : Türkiye Çevre Haftasına İlişkin Usul ve Esaslar

20.05 2024

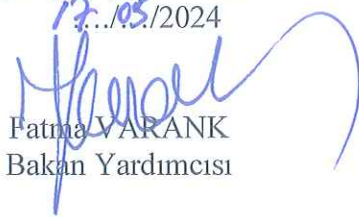
BAKANLIK MAKAMINA

21/05/2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan “Türkiye Çevre Haftası” konulu genelgeyle 5 Haziran Dünya Çevre Günü’nün içinde bulunduğu hafta Türkiye’de her yıl “Türkiye Çevre Haftası” olarak ilan edildiği, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlar ile birlikte faaliyetlerin gerçekleştirileceği ifade edilmektedir.

Anılan genelge doğrultusunda, 5-9 Haziran 2024 tarihleri arasında “Hepimizin Bir Dünyası Var” temasıyla 81 İl’de yapılacak Çevre Haftasına ilişkin Usul ve Esaslar’ın yürürlüğe konulması hususunu OLUR’larınıza arz ederim.

Recep AKDENİZ
Genel Müdür

Uygun görüşle arz ederim

17.05/2024

Fatma VARANK
Bakan Yardımcısı

OLUR
17.05/2024

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

Ek: Usul ve Esaslar (7 Sayfa)

TÜRKİYE ÇEVRE HAFTASI'NDA 81 İL'DE YAPILACAK FAALİYETLERE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Amaç:

1972 yılından bu yana “Dünya Çevre Günü” olarak kutlanan 5 Haziran tarihinin içinde bulunduğu hafta 21/05/2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan “Türkiye Çevre Haftası” konulu genelgeyle Türkiye’de her yıl “Türkiye Çevre Haftası” olarak kutlanacağı ilan edilmiş olup bu yılki kutlamalar çerçevesinde 5-9 Haziran 2024 tarihleri arasında 81 ilimizde; iklim değişikliği, çölleşme ve kuraklık gibi önemli çevresel konuları ele alırken, aynı zamanda sıfır atık felsefesini benimseyerek çevre bilincini artırmak ve toplumu çevresel sorumluluk almaya teşvik ederek doğal kaynakları koruma, iklim değişikliğine uyum, çevre kirliliğini azaltma ve sürdürülebilir yaşamı teşvik etme hedeflerine ulaşmayı amaçlamaktadır.

Kapsam:

Belirtilen program dâhilinde, vatandaşlarımızın yüksek katılımıyla gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir. 2024 yılı Çevre Haftasının teması “Hepimizin Bir Dünyası Var” olarak belirlenmiştir.

Dayanak:

21 Mayıs 2022 tarihli ve 31842 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2022/3 sayılı “Türkiye Çevre Haftası” konulu Cumhurbaşkanlığı genelgesi.

TASLAK PROGRAM İÇERİĞİ

Program Açılışı:

Tüm Türkiye’de eş zamanlı olarak kamu kurumları, belediyeler, sanayiciler, sektör temsilcileri, öğrenci ve vatandaşların katılımıyla program açılışı gerçekleştirilecektir. Sıfır atık yolculuğuna yer verilerek Sıfır Atık İyi Uygulamalar ile çölleşme ve erozyonla mücadelenin önemine vurgu yapılarak gereken farkındalık oluşturulacaktır.

Faaliyetlerin yeri ve türü:

Mümkün olduğunca vatandaşlarımızın etkileşimine açık olan alanlarda (park, mesire alanı, deniz/göl kıyısı) mümkün olmayan yerlerde ise millet bahçelerinde veya okullarda temaya uygun bir şekilde yapılması, sıfır atık ve ilgili yerlerde sıfır atık mavi logosunun ön plana çıkarılması ve görünürlüğün artırılması sağlanmalı, toprağın önemine vurgu yapılmalıdır.

Sıfır Atık

İllerde düzenlenecek teknik ziyaret, yarışma, sunum, konferans, atölye çalışması, sergi, kermes, film gösterimi, resim sergisi, tiyatro, kamp, piknik vb. şekillerde olabilir. Özellikle genç kuşakların ve çocukların ilgi alanlarına yönelik dikkat çekici ve amaca hasıl olmalıdır. Atölyeler ve ileri dönüşüm/resim/fotoğraf vb. örneklerinin sergilenmesi için sergi alanı oluşturulabilir.

Sıfır Atık İyi Uygulama Örnekleri Ziyareti

81 İlimizde Sıfır Atık İyi Uygulamalarının ve başarı öykülerinin yerel ve ulusal sıfır atık girişimlerinin geniş kitlelere duyurulması amacıyla sıfır atık kapsamındaki iyi uygulama örnekleri vatandaşlar ve öğrenciler tarafından ziyaret edilmelerine ilişkin programlar düzenlenecektir. Ayrıca, atık getirme merkezleri olan illerimizde bu merkezlerin farkındalığının artırılmasına ilişkin Atık Getirme Merkezleri'ne, Toplama-Ayırma Tesisleri'ne veya Geri Dönüşüm Tesisleri'ne ziyaret düzenlenebilir.

Sıfır Atık Mavi İyi Uygulama Örnekleri Ziyareti

Kıyı illerinde liman veya marinalar (özellikle mavi bayraklı marina ve mavi bayraklı tekneler) ve buralardaki atık kabul tesisleri ziyaret edilebilir, sıfır atık uygulamaları incelenebilir, deniz ve su kaynaklarının korunması ve denizcilik faaliyetleri ile ilgili marina, yat ve yelken kulübü yetkilileri ile birlikte bilgilendirici faaliyet düzenlenebilir. Deniz canlılarının tanıtılabileceği akvaryum, denizcilik müzesi vb. tesis ziyareti düzenlenebilir.

Sıfır Atık Atölyeleri/Workshopları Düzenlenmesi

Atıkların yaşamımızdaki önemini aktarabileceği, çocukların aileleri ile keyifli vakit geçirebilmeleri ve kadınların çevre duyarlılıklarının artırılması ve takas uygulaması, tamir-bakım, tekrar kullanım, kompost, ileri dönüşüm aktivitelerini içeren sıfır atık atölyeleri

düzenlenmelidir. Bahçesi olan okullarda uygulamalı bahçe kompostu yapılacaktır. Geri dönüşüm ve atık azaltma konularında interaktif workshoplar düzenlenebilir.

Sıfır Atık Mavi Atölyeler/Workshoplar Düzenlenmesi

Deniz çöplerinin, deniz ve deniz canlılarına etkileri, iklim değişikliğinin denizler üzerine etkileri, doğal ve ekonomik olarak denizlerin korunmasının önemi vurgulanabilir. Sıfır atık mavi atölyeleri, çocukların aileleri ile keyifli vakit geçirebilmeleri ve kadınların çevre duyarlılıklarının artırılması amacıyla interaktif atölye ve/veya workshoplar düzenlenebilir.

Sıfır Atık ve Sıfır Atık Mavi Yaklaşımı Seminerleri / Eğitimleri / Konferansları ve Panelleri

Geleceğimizin teminatı olan çocuklara ve gençlere çevre bilincini kazandırmak, daha temiz bir çevre, daha üretken ve temiz denizler ile daha yaşanabilir bir ortam bırakmak amacıyla 81 İl'de ses getirecek halkın katılımının da sağlanacağı kapsamlı konferans ve panelleri düzenlenebilecektir.

Atık azaltma stratejileri, sıfır atık hedefleri ve başarı hikayeleri hakkında bilgilendirici hedef kitlelere yönelik seminerler/eğitimler/konferanslar düzenlenebilecektir.

Yeşil Dönüşüm: İklim Değişikliği İle Mücadele ve Sıfır Atık

İklim değişikliği, çölleşme, kuraklık ve sıfır atık konularında bilgilendirici stantlar kurulabilir. Katılımcılar bu stantlardan bilgi edinebilirler. Çevre temizliği yaparak sıfır atık, çölleşme ve kuraklıkla mücadeleye katkı sağlayacaklar.

Uzman konuşmacılar tarafından gerçekleştirilecek oturumlarda, iklim değişikliği, çölleşme, kuraklık ve sıfır atık konularında bilgilendirici sunumlar yapılabilir. Katılımcılar, bu oturumlarda yeni bilgiler edinirken aynı zamanda çevresel sorunlara çözüm bulmaya yönelik fikirler geliştirebilir.

Su Tasarrufu

Su tasarrufu ve arıtılmış atıksuların yeniden kullanımı konusunda iyi uygulama örneklerinin tanıtılacağı bir bilgilendirme standı veya çeşitli platformlar oluşturulabilecektir.

25

Geri Kazanılabilir Atık Toplama Kampanyaları

Halkın katılımıyla caddelerde, sokaklarda, okullarda, sahillerde, parklarda, ormanlarda geri kazanılabilir atık toplama kampanyaları düzenlenerek sıfır atık konusunda bilgilendirme yapılabilir.

Geri kazanılabilir atık toplama faaliyetlerinin özellikle korunan alanlarda (Özel Çevre Koruma Bölgeleri ve doğal Sit Alanları) düzenlenerek, alanın doğal değerleri açısından da hassasiyetinin ortaya konulması sağlanabilir.

Okullarda Sıfır Atık Yarışması

Sıfır Atık hareketine uygun projeler geliştirmeye teşvik eden bir yarışma düzenlenebilir. Okullar arası resim yarışması, ortaokullar ve liseler arası yarışmalar düzenlenmesi sağlanabilecektir.

Fidan Dikimi

Kamu kurum ve kuruluşları iş birliği içinde, belirlenen alanlarda, iklim değişikliği ile mücadele kapsamında dünyamızı çölleşme tehlikesinden korumayı amaçlayan ve gelecek nesiller için orman, temiz su ve verimli toprak gibi doğal kaynakları sağlamayı hedefleyen toplu fidan dağıtımı düzenlenecektir. Öğrenciler ve vatandaşlar da yer alacak olup bölgenin coğrafi şartlarının göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Tabiat Varlıklarının Tanıtılması

Geçmiş ile günümüz, günümüz ile gelecek arasında köprü kuran anıt ağaçlarımızın ziyaret edilerek tanıtılması sağlanabilir.

Ülkemizin gizli hazineleri tescilli mağaraların ekosistemi ve zengin biyoçeşitliliğini gözlemlemek amacıyla, güvenli olarak ulaşılabilenlerin ziyaret edilmesi ve tanıtılması sağlanabilir.

Çevre Müfettişi

Çevre Müfettişleri ile faaliyetler düzenlenebilir. Sıfır atık kavramı, kaynaklarının ülkenin zenginliği olduğu ve yaşamlarımızın bu kaynaklara bağlı olduğu konuları işlenmelidir.

25

Mavi Denizlere Doğru

Bu kapsamda, “Kıyı ve Deniz Ekosisteminin Korunması”, “Karasal Faaliyetlerden Kaynaklanan Deniz Kirliliğinin Önlenmesi”, “Sıfır Atık Mavi”, “Çöpsüz Miras Bırakmak”, “Biyolojik Çeşitliliği Korumak”, “İklim Dengesini Sürdürmek” “Sağlıklı ve Üretken Denizler” gibi hususlarda bilgilendirici faaliyetler (Söyleşi, gösteri, konferans vb.) yapılabilir.

Kıyı ve Deniz Ekosisteminin Korunması temasıyla zengin biyoçeşitliliğe sahip Özel Çevre Koruma Bölgelerinin denizel alanlarında dalış faaliyeti gerçekleştirilerek, o alana özgü korunması gereken tür ve habitatların tanıtılması sağlanabilir.

Örneğin; denizlerimizin ormanları olarak nitelendirilen ve iklim değişikliğiyle mücadelede en büyük karbon yutak alanlarından olması nedeniyle önemli rol üstlenen deniz çayırlarının önemini anlatılarak, su altı görüntüleriyle tanıtılabilir. (Fethiye-Göcek Körfezi)

Marmara Denizi’imizin umudu pına midyesinin deniz suyunu temizleme özelliklerinin anlatılması ve farkındalık yaratılması amacıyla Marmara Denizi’nde bir dalış planlanabilir.

Nesli tehdit ve tehlike altında olan Akdeniz foklarının yaşam alanı olan Antalya Rambo mağarasının bulunduğu alanda plastik kirliliğine ve hayalet ağlara dikkat çekilerek temizlenmesi sağlanabilir.

Göksu Deltası, Belek, Patara, Köyceğiz-Dalyan, Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında deniz kaplumbağalarının korunması ve izlenmesi çalışmaları hakkında bilinçlendirme ve farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenebilir.

Nesli tehlike altında ve aynı zamanda endemik bir tür olan sevgi çiçeğinin Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi’nde bulunan rezerv alanlarının ziyaret edilerek, bu tür hakkında bilinçlendirme ve farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenebilir.

Denizel Koruma Alanlarda mikroplastik kirliliğine dikkat çekilerek, Gökova Körfezinde deniz canlılarına ve ekosistemine zararlarının anlatılabilir.

Denizlerin temiz tutulmasına dikkat çekilmesi, deniz yaşamının korunması, iklim değişikliğine yönelik farkındalığın artırılması ve halk-deniz etkileşiminin artırılması maksatlarıyla denize kıyısı olan şehirlerde sahil kesimlerinde, denize kıyısı olmayan şehirlerin merkezlerinde veya uygun olan göl kıyılarında bisiklet turu düzenlenebilir.

ZA

Dalış Yapılması;

Bünyesinde çevre gönüllüsü dalgıç bulunduran üniversiteler ve sivil toplum örgütleri tarafından hafta içinde dalışlar düzenlenerek denizlerin ilham veren yapısı ile denizaltı kirliliğini (hayalet ağlar, plastik kirliliği vs.) gözler önüne serebilecek faaliyetler düzenlenebilir. Geniş katılımlı ve çok paydaşlı kıyı ve dip temizliği yapılabilir.

Üretken Denizler için Deniz Çöpü Avı;

Balıkçılıkla ilgili kurum, kuruluş ve STK'lar ile görüşülerek belirlenen bir günde ve bir balıkçı barınağı ve civarındaki tüm balıkçıların katılımıyla temiz, üretken ve sürdürülebilir denizler için deniz çöpü avı başlatılabilir. Bir gün içinde en çok deniz çöpü toplayan (ağırlıkça) ve ilk üçe giren balıkçı teknelerine çeşitli ödüller verilebilir. Toplanan deniz çöplerinden uygun olanlar sergilenebilir.

Temiz Hava İçin Otomobilsiz Bir Gün

Motorlu taşıt kaynaklı hava kirliliğinin bir gün bile olsa azaltılması için farkındalık oluşturmak, çevre dostu ulaşımı sağlamak ve vatandaşların hareketliliğini artırmak amacıyla; trafiğe kapalı alanlar oluşturarak bisiklet ve e-skuter gibi mikromobilité araçların kullanımına ve yürüyüş aktivitelerine imkan sağlanabilir. 3 Haziran Dünya Bisiklet Günü kutlanabilir.

Temiz Hava Kaliteli Hayat

Sağlıklı bir yaşam ve gelecek için ihtiyacımız olan kaliteli havayı soluyabilmemizin öneminden bahsedilerek, hava kalitesinin korunmasına esas kamuoyu farkındalığını artırmak ve yaygınlaştırmak amacıyla; özellikle çocuklar ve ilköğretim öğrencileri için bilinçlendirme ve farkındalık çalışmaları yapılabilir.

Sokak seviyesinde hava kalitesi haritalarının üretildiği şehirlerimizdeki çalışmalarımız interaktif şekilde vatandaşla buluşturulabilir.

Düşük Ses Yüksek Yaşam Kalitesi

Gürültünün bir çevre sorunu olarak görülmesi ve azaltılması konusunda farkındalık yaratılması amacıyla; gürültü ile ilgili olarak bireylerin sorumluluğunu içeren video ve görseller billboardlarda Çevre Günü Haftası boyunca yayınlanabilir.

2A

Isıtmada Yeşil Dönüşüm ile Temiz Nefes

Isıtma kaynaklı hava kirliliğinin azaltılması amacıyla daha temiz yakıtlara geçiş, döngüsel ekonomi bakış açısıyla atık ısıların ısıtmada kullanılması ve ısının daha etkin kullanımı için ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak yenilebilir enerji kaynakları da dahil olmak üzere temiz yakıtlarla ısınma sağlanmasına destek veriyoruz.

Sanayide Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik

Sanayide Yeşil Dönüşüm kapsamında, temiz üretim teknolojilerinin sanayide kullanımının artırılması ile çevre kirliliğinin kaynağında azaltılması ve önlenmesi yaklaşımı doğrultusunda faaliyet gösteren sanayi tesislerimizin üretim proseslerinde uyguladıkları çevreci uygulama örnekleri videolar, afişler broşürler ile desteklenerek vatandaş ile buluşturulacaktır.

“Kirlilmeden Üretmek Mümkün” teması ile temiz üretim teknolojileri, enerji ve kaynak verimliliği, yenilenebilir enerji, sürdürülebilirlik kavramlarını içeren çocuklara yönelik bilgi yarışmaları, afiş boyama, poster oluşturma vb. gibi atölye düzenlenebilir.

Diğer Hususlar;

Yukarıda belirtilen hususların bir veya birkaç tanesinin birlikte yapılması, benzeri çalışmaların hazırlığının ivedilikle tamamlanması sağlanmalıdır. Halkın sıfır atık yönetim sistemi hedeflerine nasıl katkıda bulunabilecekleri konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.

Geleceğimizin teminatı çocuklarımızın ve gençlerimizin aktif rol alması sağlanmalıdır.

Bu çerçevede; Türkiye Çevre Haftası Valilikler yönetiminde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri koordinasyonunda, halkın, mahalli idarelerin, kurum/kuruluşların, Bakanlıkların İl ve Bölge Müdürlükleri ile bağlı kuruluşlarının, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığının, Eğitim Kurumlarının, Üniversitelerin, Turizm İşletmecileri ve Tesislerinin, Sanayicilerin, Kıyı Tesisi İşletmecilerinin, Sivil Toplum Kuruluşlarının (STK), basın-yayın kuruluşlarının vb. etkin katılımı sağlanarak çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklık gibi önemli çevresel konuları, iklim değişikliğine uyum, yeşil kalkınma, denizlerin ve deniz canlılarının korunması, döngüsel ekonomi ve sıfır atık prensipleri çerçevesinde çevre bilincinin artırılmasına yönelik anılan faaliyetlerle desteklenerek tüm topluma yaygın, etkin ve katılımcı bir şekilde kutlanması için gereken hassasiyetin gösterilmesi gerekmektedir.

2A